

Helsingborgs kommun  
kontaktcenter@helsingborg.se

2018-06-27  
Dnr 400-2017:7326

## Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av undervisning om  
källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och  
svenska i grundskolan vid Rydebäcksskolan  
i Helsingborgs kommun

## Inledning

---

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhällskunskap och svenska i grundskolan. Syftet är att granska kvaliteten i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt till digitala och andra källor. Detta omfattar både *vad* undervisningen om källkritiskt förhållningssätt innehåller och *hur* undervisningen utformas så att eleverna ges möjlighet att utveckla sina förmågor.

I granskningen omfattar begreppet källkritiskt förhållningssätt både undervisning om *informationssökning och källkritik*. Granskningen omfattar källkritiskt förhållningssätt både till *digitala och andra källor* men med särskild uppmärksamhet på hur undervisningen möter utmaningar kopplade till digitala källor. Granskningen omfattar ämnena *samhällskunskap* och *svenska* i grundskolans årskurs 9.

De övergripande frågeställningarna är:

### Samhällskunskap

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet samhällskunskap eleverna förutsättning att utveckla sin förmåga att söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

### Svenska

- I vilken utsträckning ger undervisningen i ämnet svenska eleverna förutsättningar att utveckla sin förmåga att söka information från olika källor och värdera dessa?
- Hur utformas undervisningen för att eleverna ska kunna utveckla denna förmåga?

Granskningen genomförs i 30 skolor, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Rydebäcksskolan är en kommunal grundskola i Helsingborgs kommun i förskoleklass samt årskurserna 1-9. Skolan har vid granskningstillfället ca 935 elever varav 75 går i årskurs 9. Skolan leds av en rektor samt två biträdande rektorer. Det finns tre lärare som undervisar i svenska och tre lärare som undervisar i samhällskunskap i årskurs 9.

Skolinspektionen besökte Rydebäcksskolan den 15 maj 2018. Besöket genomfördes av Marita Bergman och Stefanie Luthman. Intervjuer med elever, lärare i samhällskunskap, lärare i svenska och rektor har genomförts.

När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av det granskade området.

## **Skolinspektionens bedömning**

---

### **Samhällskunskap**

#### *Undervisningens omfattning*

Skolinspektionen bedömer att undervisningen om källkritiskt förhållningssätt omfattar olika slags medier vad som utmärker dem, deras uppbyggnad och vilken funktion medierna har i samhället. Det framkommer att undervisningen omfattar olika medier som tidningar, radio, tv, sociala medier och bloggar. För att skapa en gemensam grund som utgångspunkt för arbetet med medier och källkritik har eleverna gått Internetstiftelsens kurs. I kursen fick eleverna till exempel lära sig om hur sökmotorer och sociala medier fungerar samt vad källkritik är. Lärarna tar särskilt upp för- och nackdelar med sociala medier.

Det framkommer vid granskningen att eleverna främst undervisas i årskurs 8 om hur en tidning är uppbyggd och även vilken skillnad det finns mellan olika texter i en tidning. I samband med detta område går lärarna igenom olika viktiga mediebegrepp som till exempel ansvarig utgivare och källskydd. Skolan har ett samarbete med den lokala tidningen och eleverna får då utföra olika uppgifter kopplade till tidningens uppbyggnad och innehåll. Under arbetsområdet "Politiska partier" får eleverna även läsa och reflektera över vad i tidningen som uttrycker en politisk åsikt och även lära sig att förhålla sig kritiskt till innehållet i texter.

Granskningen visar att undervisningen omfattar hur man navigerar på webbplatser. Eleverna ska till exempel i en uppgift jämföra olika webbplatser genom att ställa frågor om vem som är avsändare, vilket syfte sidan har och om den är tendentiös. Genom att eleverna gör en och samma sökning i tre olika sökmotorer kan de se vilken skillnad i sökresultat de får. Undervisningen omfattar även hur algoritmer, cookies och klickbeten styr sökningar. Lärarna ger eleverna förslag på säkra webbsidor de kan använda i sina arbeten, men samtidigt får eleverna stor frihet att söka fakta på andra sidor. Eleverna måste alltid motivera och reflektera kring sitt val av källa.

Granskningen visar att eleverna får lära sig om mediers olika roller i samhället. Exempel på mediers roll som underhållare och granskare tas upp. De olika rollerna behandlas särskilt inom arbetsområdet "Politiska partier" i årskurserna 7 och 8. Det framkommer också vid intervjuer att mediers granskande roll skulle kunna vara mera framträdande i undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i samhällskunskap omfattar nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden samt hur olika individer och grupper framställs. I arbetet med nyhetsvärdering har eleverna arbetat

med uppgifter hur kändisar framställs i nyheterna och hur de påverkar ungdomar. I detta sammanhang har företeelsen "influenser" tagits upp och hur de påverkar människors samhällsbild. Undervisningen har också omfattats av hur kvinnor och män framställs i medier. Frågan fick särskilt stor plats under #metoo-kampanjen hösten 2017. Det framkommer vid granskningen att undervisningen omfattar hur makthavare, kändisar, grupper framställs i media. I samband med det amerikanska valet togs mediernas rapportering av politiska makthavare upp i undervisningen. I ett arbetsområde, "Rättvisa vi", fick eleverna arbeta med olika utsatta grupper i samhället och i detta arbete ingick det också att ta upp mediabilden av den grupp som eleven valt. Granskningen visar att lärarna i undervisningen tar upp bilder och hur bilder kan manipuleras. Bildens betydelse tas även upp när nyheter diskuteras i klassen. Undervisningen innehåller även nyhetsbevakning på andra sätt. Inför varje nytt läsår tittar eleverna på en årskrönika och diskuterar den utifrån givna frågeställningar. Lärarna tar också regelbundet upp enskilda nyheter och låter eleverna titta på hur olika nyhetsbyråer rapporterar samma nyhet.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i samhällskunskap omfattar möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier. Eleverna har gjort ett arbete kring internet i årskurs 7 och som slutuppgift i arbetet sammanställde eleverna sina synpunkter kring möjligheter och risker på en affisch. Elevernas affischer sattes därefter upp på väggarna i klassrummen. De möjligheter internet ger är enligt eleverna möjligheten att sprida information, bilda opinion och knyta kontakter. "Internet är en stor del av globaliseringen" sammanfattar eleverna möjligheterna med internet. De risker som tas upp i undervisningen är nätmobbing och risker med att lägga ut bilder på nätet. Även företeelser som klickbete och falska nyheter tas upp i undervisningen. Till exempel arbetar eleverna med uppgifter som handlar om fake-news från olika arbetsmaterial.

#### *Undervisningens utformning*

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i ämnet samhällskunskap om källkritiskt förhållningssätt inkluderar ett varierat och brett arbetsmaterial som inbegriper både text och bild. Granskningen visar att undervisningen omfattar en bredd av källor, där lärarna uppmanar eleverna att använda flera olika källor för att träna sig i att bedöma en källas tillförlitlighet. I undervisningen har även tolkning av bilder ingått, då främst med syftet att förstå hur bilder kan manipuleras. Det framkommer vid granskningen att undervisningen innehåller genomgångar, eget arbete och grupparbete. Eleverna tillämpar även sina kunskaper som rör värdering av fakta och bild genom att producera egna videoclips. Eleverna ges vidare kontinuerligt möjlighet till att både muntlig och skriftligt reflektera kring sina val av källor. Genom feedback stimulerar och fördjupar lärarna elevernas kunskaper i källkritiska förhållningssätt. I ett digitalt läromedel tränar sig eleverna att motivera de källor de valt.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i samhällskunskap är varierad och inkluderar elevaktiva arbetsmetoder och elevdelaktighet. Vad gäller elevernas

möjlighet att påverka undervisningen framkommer det vid granskningen att lärarna ibland börjar ett arbetsområde med så kallad brainstorming med eleverna för att ta reda på vad eleverna redan kan. Om detta sker blir elevernas synpunkter utgångspunkten för planeringen av arbetsområdet. Vidare har eleverna möjlighet att påverka innehållet i undervisningen genom val av ämne i fördjupningsuppgifter och examinationsform. Det framkommer dock att elevernas påverkan vad gäller arbetssätt är begränsad. Granskningen visar att arbete med ett källkritiskt förhållningssätt "är involverat i samtliga arbeten, man blir bättre och bättre hela tiden", enligt eleverna. Vidare framkommer det att lärarnas feedback på elevernas arbeten utvecklar eleverna och deras motiveringar till varför de har valt en särskild källa blir mera utförliga och komplexa. Genom lärarnas feedback utvecklas eleverna och en progression i lärandet uppnås.

## **Svenska**

### *Undervisningens omfattning*

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska omfattar informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker, sökning av bilder och massmedier samt genom intervjuer. Det framkommer vid granskningen att genomgångar om informations-sökning har varit en återkommande aktivitet under högstadiet. Skolan har en så kallad biblioteksplan som är utarbetad av bibliotekarie och lärare. I planen är elevernas utveckling gällande läsning och informationssökning/källkritik nedbruten i mål för de olika årskurserna. Av biblioteksplanen framgår att eleverna i årskurserna 7-9 ska kunna hitta i biblioteket och söka i bibliotekskatalogen.

Det framkommer även att eleverna får möjlighet att lära sig att söka i digitala källor. I samband med undervisning om informationssökning på nätet pratar lärarna hur algoritmer, cookies och personliga sökningar påverkar sökresultat. I årskurs 8 genomför lärarna ett särskilt arbetsområde med fokus på informationssökning och källkritik. Målet för arbetsområdet är att eleverna ska utveckla sin förmåga att söka fakta och värdera källor. Vidare får eleverna arbeta med att sammanställa information och skriva källförteckning och bildförteckning.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska omfattar hur man citerar och gör källhänvisningar. Det framkommer att undervisningen omfattar hur eleverna ska göra källhänvisningar till både analoga och digitala källor.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska omfattar hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt. I årskurs 7 tränas eleverna att välja ut för uppgiften relevant fakta genom många, enkla övningar som hämtas från ett läromedel. Eleverna ska i dessa uppgifter ta ut tio relevanta fakta. Därefter ska eleverna vid varje uppgift ställa sig frågan "Vad är relevant fakta?" samtidigt som lärarna för ett resonemang enskilt med eleverna om faktauppgiften är relevant eller inte. Eleverna har även fått träna sig i att skumläsa. Det framkommer att eleverna tränar på att vara kritiska i val av källor. Eleverna ska alltid ställa de källkritiska frågorna om avsändare, syfte och om texten är

neutral eller inte. Undervisningen har främst omfattat källkritik i val av texter, mindre när det gäller bilder.

### *Undervisningens utformning*

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska om källkritiskt förhållningssätt inkluderar ett varierat och brett arbetsmaterial. Utifrån läroböcker, internet och material hämtat från Skolverket och Internetstiftelsen utför eleverna sina uppgifter. Materialet inbegriper både text och bild. Lärarna använder olika material för att träna källhänvisningar och citering. Uppgifterna kommer från läromedel, instruktioner från skolans digitala plattform samt instruktionsfilmer på YouTube.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen är varierad och inkluderar elevaktiva arbetsmetoder och elevdelaktighet. Granskningen visar att undervisningen omfattar genomgångar, eget arbete och vid grupparbete. Undervisningen om källkritiskt förhållningssätt är organiserad både som teman, exempelvis "Informationssökning, källkritik och muntlig redovisning", och integrerad hela tiden i undervisningen. Ett område kan planeras utifrån elevernas kunskaper, då lärarna ibland inleder ett området genom så kallad brainstorming. På så sätt tar läraren reda på vad eleverna redan kan. Eleverna ger även feedback genom så kallade exittickets där läraren får reda på vad eleverna tyckt om undervisningen.

### **Lärarnas kompetens och kompetensutveckling**

Skolinspektionen bedömer att rektorn följer upp och erbjuder personalen möjligheter till den kompetensutveckling som krävs för en samtida undervisning om källkritiskt förhållningssätt. Det framkommer vid intervju med lärarna i svenska och samhällskunskap att de nyligen har gått en kurs som Medierådet ansvarade för. Kursen innehöll bland annat hur användning av internet lämnar digitala spår, sökning av bilder och risker med att lägga ut bilder. På skolan tar IT-pedagog ansvar för en stor del av kompetensutvecklingen. Denna riktas både till lärarna som grupp, men även till enskilda lärare. På skolan finns en IT-plan där mål för lärarnas kompetensutveckling är formulerade. IT-planen är en del av skolans kvalitetsutveckling. Enligt rektorn följs lärarnas kompetens upp i samband med skolans kvalitetsarbete där behov identifieras och mål för kompetensutveckling sätts upp.

### **Förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte**

Skolinspektionen bedömer att rektorn ger förutsättningar för samverkan och erfarenhetsutbyte med syfte att utveckla undervisningen om källkritiskt förhållningssätt. Det framkommer vid intervjuer att det finns tid avsatt för ämneskonferens varannan vecka och samverkan mellan kollegor sker även genom en delningsfunktion på skolans digitala plattform. Samverkan med bibliotekarie sker i mindre utsträckning. Inom skolan pågår ett arbete med att konkretisera mål för olika ämnen från årskurs 1-9. Inom detta arbete pågår även ett arbete med att formulera mål för informations-sökning och källkritik i de olika årskurserna och på så sätt uppnås en progression i undervisningen om källkritiskt förhållningssätt.

Sammanfattningsvis har Skolinspektionens granskning inte visat annat än att det granskade området fungerar väl. Därmed avslutas kvalitetsgranskningen.

**På Skolinspektionens vägnar**

**X** Agneta Kenneberg

Beslutsfattare

Signerat av: Agneta Kenneberg

**X** Marita Bergman

Föredragare

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/undervisning-om-kallkritik/>

## **Bilaga 1 Författningsstöd för kvalitetsgranskningsprojekt Undervisning om källkritiskt förhållningssätt – samhälls- kunskap och svenska i grundskolan**

---

**Skollagen (2010:800)**

### **1 kap. 4 §**

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare.

### **1 kap. 9 §**

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

### **1 kap. 11 § första stycket**

För varje skolform och för fritidshemmet ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

### **2 kap. 9 §**

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Det pedagogiska arbetet vid en förskoleenhet ska ledas och samordnas av en förskolechef. Dessa ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.

Rektorn och förskolechefen ska benämnas på detta sätt. Dessa benämningar ska förbehållas den som har en anställning som rektor eller förskolechef.

En ställföreträdare får utses för en rektor eller en förskolechef

### **2 kap. 34 §**

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.



**3 kap. 3 §**

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

**10 kap. 2 §**

Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa.

Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

**Skolförordningen (2011:185)****5 kap 2 §**

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

**Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS**

**2010:37, Lgr 11)** Reviderad 2016. Denna läroplan, tredje upplagan, tillämpas fram till dess att den fjärde upplagan träder i kraft den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019).

**Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag**

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

**Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper**

I detta avsnitt anges bland annat att;

”Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.”

Enligt ett av de övergripande målen ska skolan ansvara för att varje elev

- kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden.

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen.

#### **Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande**

I detta avsnitt anges bland annat att elever ska ges inflytande över utbildningen och att de fortlöpande ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Ett av skolans mål är att varje elev

- successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan

Vidare framgår i avsnittet när det gäller riktlinjer att läraren bland annat ska

- svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad,
- verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen,
- svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och
- tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

#### **Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar**

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till handledning, läromedel av god kvalitet och annat stöd för att kunna söka och utveckla kunskaper, t.ex. bibliotek, datorer och andra hjälpmedel och
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter.

#### **Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap**

##### *Syfte*

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

*Centralt innehåll**Information och kommunikation*

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och kommunikation via elektroniska medier.

**Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska***Syfte*

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

*Centralt innehåll**Informationssökning och källkritik*

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

**Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (SKOLFS**

**2010:37, Lgr 11)** Reviderad 2017. (*obligatorisk fr.o.m. läsår 2018/2019*)

Under läsåret 2017/2018 är det *möjligt* att följa den fjärde upplagan av läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (reviderad 2017). Från och med den 1 juli 2018 (läsåret 2018/2019) är det däremot *obligatoriskt* att följa den fjärde upplagan av läroplanen. Avsnitt för att förtydliga skolans uppdrag att stärka elevernas digitala kompetens har lagts till i den fjärde upplagan (2017 års revidering). Exempelvis har i kursplanen för ämnet samhällskunskap, starkare betoning tillförts på att omfatta olika aspekter av digitala medier, till exempel hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering. I kursplanen för ämnet svenska har ett syfte för ämnet tillförts om att ge eleverna möjligheter att kommunicera i digitala miljöer med interaktiva och föränderliga texter.

**Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag**

”Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet, med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.”

”Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. Utbildningen ska därigenom ge eleverna förutsättningar att utveckla digital kompetens...”

**Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper**

Samma innehåll i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

En punkt har lagts till under övergripande målen där det anges att skolan bland annat ska ansvara för att varje elev

- kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande,

**Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande**

Ingen ny lydelse i denna upplaga avseende det som tas upp under motsvarande rubrik på sidan tre i författningsstödet.

**Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar**

I avsnittet anges bland annat att rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar exempelvis för att

- skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas,
- skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.
- Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

**Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.15 Samhällskunskap***Syfte*

Undervisningen ska ge eleverna verktyg att hantera information i vardagsliv och studier och kunskaper om hur man söker och värderar information om samhället från olika källor. Genom undervisningen ska eleverna också ges förutsättningar att utveckla kunskaper om hur man kritiskt granskar samhällsfrågor och samhällsstrukturer.

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information om samhället från medier, internet och andra källor och värdera deras relevans och trovärdighet,

*Centralt innehåll**Information och kommunikation*

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel sociala medier, webbplatser eller dagstidningar.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

**Lgr 11, 5. Kursplaner, 5.18 Svenska***Syfte*

(...) Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om hur man söker och kritiskt värderar information från olika källor.

Genom undervisningen i ämnet svenska ska eleverna bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- söka information från olika källor och värdera dessa.

*Centralt innehåll**Informationssökning och källkritik*

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

*Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet. (Proposition 2009/10:165)*

"(...) Informationsteknikens utveckling ger snart sagt obegränsad tillgång till information men denna måste ordnas, granskas, värderas och omvandlas till kunskaper." (s. 223)